

**Олимпиадные задания по чувашскому языку и литературе
для муниципального тура республиканской олимпиады
школьников общеобразовательных организаций
с обучением на чувашском языке
2017-2018 учебный год. 8 класс**

*Максимальный балл – 50
Время выполнения – 90 минут*

1. Сак йёркесен авторё кам? Ятне, ашшё ятне, хушаматне туллин сырӑр.
(1) *Пирён, чӑвашсен, ҫитмӗл те ҫичӗ тӗслӗ мул-тавар пур.* (2) *Ҫав ҫитмӗл те ҫичӗ тӗслӗ мулран чи пахи – асатте-асаннесем, атте-аннемӗрсем пире управлӑха та усравлӑха пехиллесе парса хӑварнӑ чӗлхемӗр-тӗр.* (3) *Ёнтӗ мана хуть те мӗн калӑр та, халӑхӑмӑра пин-пин ҫул пӗр ҫыхӑра тытса тӑракан сӑваплӑ кӑшӑл вӑл – пирён чӗлхемӗр!* (4) *Тымарӗсем тарӑн пирён чӗлхемӗрӗн, вулли парка, тӑрри лаштра.* (5) *Ҫуллен турат ҫумне турат хуиса пырат вӑл, турачӗсерен ҫитмӗл те ҫичӗ ҫулҫӑ ҫурать, ҫеҫке сарать, ҫимӗҫ парать.* (6) *Ҫав ҫимӗҫ пире чӗрӗлӗх парса тӑрат.*
2. Текстра вӑйлӑ формӑри паллӑ ятне (ячӗсене) тупӑр. Унтан текстра ытти паллӑ ячӗсене тупӑр та вӑйлӑ формӑра сырӑр.
3. *Халӑхӑмӑра* сӑмахӑн кашни пӗлтерӗшлӗ пайне палӑртса тухӑр. Сӑмах тӗпне кӑтартӑр.
4. *Вулли* сӑмаха пуҫламӑш формӑра сырӑр, вырӑсла куҫарӑр.
5. *Ҫичӗ* сӑмаха сак формӑсене лартӑр: 1) 1 сӑпат, туху падежӗ; 2) 1 сӑпат, пару падежӗ; 3) 2-мӗш сӑпат, ҫуклӑх падежӗ; 4) 3-мӗш сӑпат, пӗрлелӗх падежӗ; 5) 3-мӗш сӑпат, пирке падежӗ.
6. Мӗн вӑл саламалик? Чӑваш саламаликӗ хӑш тӗрӗк халӑхӗсен паттӑрла эпосӗсемпе пӗр кӗвӗллӗ? 3 эпос ятне асӑнӑр.
7. Ача чухне Георгий Краснов ҫывавҫӑ мӗнле псевдонимпа пичетленнӗ?
8. Хӑй пурӑннӑ чухнех чӑваш халӑхӗн шӑпчӑк кайӑкӗ тесе кам ҫинчен каланӑ? Унӑн «Пурӑнас килет» хайлавӗн жанрне палӑртӑр.
9. Геннадий Айхин «Хамӑн» сӑввин ҫаврине вӗҫлӗр:
Мухтав турра: хӑть каҫару
Ыйтмастӑп – пурӑннишӗн!
Ман тавӑру та – тавӑру
....
1. Хама ҫеҫ – хам пулнишӗн.
2. Хама ҫеҫ – тавӑрнишӗн.
3. Ҫынна усал суннишӗн.
10. Чӑваш литературинче икӗ Юмарт – Виталий Юмарт тата Геннадий Юмарт – паллӑ йӗр хӑварнӑ. *Юмарт* сӑмахӑн пӗлтерӗшне ӑнлантарӑр.